

Sprawozdanie z działalności

Centrum Teologii Apostolstwa „Pallottianum”

Od przekształcenia ITA (2013) aż do 31 grudnia 2014 r.

Najpierw z radością podajemy do wiadomości, że od roku 2013, a więc od przekształcenia Instytutu Teologii Apostolstwa (ITA) w CTA, aż dziewięcioro naszych absolwentów zwieńczyło swoje rozprawy publiczną obroną i nadaniem stopnia naukowego doktora. Są nimi:

1. **S. dr Natalia Musidlak ZSNM, *Apostolski wymiar pracy w charyzmacie Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy o Niepokalanej Maryi***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 28.06.2010; promotor: Ks. prof. UKSW dr hab. Marian Graczyk, recenzenci: Ks. prof. dr hab. Paweł Góralczyk, UKSW; Ks. prof. dr hab. Ireneusz Werbiński, UMK; obrona: 18.12.2012; nadanie stopnia naukowego doktora: 21.01.2013. Według recenzentów szczególnie interesującym jest, że s. Natalia Musidlak podjęła się realizacji tematu ukazującego moralno-społeczną myśl, odnoszącą się do całościowej problematyki pracy ludzkiej. Tym bardziej cennym jest fakt, iż zagadnienie to zostało opracowane w kontekście charyzmatu Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi. Autorka podjęła się ogromnego trudu wydobycia z historii Zgromadzenia i jego charyzmatu prawdy o tym, że prowadzone przez członkinie Zgromadzenia dzieła i charakter życia oddziałują na środowisko, służą dobru wspólnoty Kościoła i gwarantują uczestnictwo w zbawczym dziele Jezusa Chrystusa. Dojrzałość i oryginalność ujęcia podjętego w pracy zagadnienia wyznaczają następujące cechy: teologiczna wiarygodność, głębokie osadzenie w nauczaniu Kościoła, znamię aktualności i potrzeba chwili oraz zespolenie myśli teoretycznej z praktyczną wymową podejmowanych zagadnień.

2. **P. dr Elżbieta Olborska**, *„Wierzę w życie wieczne”. Interpretacja prawdy wiary w polskiej literaturze kerygmatycznej XX wieku*, data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 06.06.2005, promotor: Ks. Prof. dr hab. Lucjan Napoleon Balter (+2010) – po śmierci śp. ks. Baltera: promotorem został ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk; recenzenci: Ks. prof. dr hab. Jerzy Lewandowski, UKSW; Ks. prof. dr hab. Czesław Rychlicki, UMK; obrona: 11.12.2012; nadanie stopnia naukowego doktora: 21.01.2013. Stosując metodę kontekstualnej analizy teologicznych tekstów współczesnych autorów polskich Autorka prezentuje ich myśl z eschatologii w szerszym kontekście kulturowym, uwzględniając ten obszar refleksji. Monografia ma charakter źródłowy. Jej Autorka zgromadziła i przeanalizowała obfitą literaturę przedmiotu, dokonując jej oceny w kontekście odpowiednich dokumentów Magisterium Kościoła i teologicznego przekazu znanych teologów Europy. Zgodnie z opinią recenzentów, w gąszczu prezentowanych opinii polskich teologów Doktorantka dostrzega zróżnicowane stanowiska, niejednokrotnie zawężające sens opisowych wyrażeń biblijnych, które nie zawsze korespondują w pełni z ujęciami Kościoła, zwłaszcza wydającymi się eliminować, albo osłabiać prawdę o karze wiecznej. Zrealizowane opracowanie monograficzne ma sens obiektywny. Szczególnie ważne jest zaprezentowanie w formie syntetycznej teologii w Polsce, między innymi dla ukazania samej rzeczywistości, a następnie próby jej kontekstualnej oceny.

3. **Ks. dr Artur Manelski SAC**, *Trynitarny charakter życia chrześcijańskiego w teologii ks. Lucjana Baltera*; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 13.12.2010; promotor: Ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk, recenzenci: Ks. prof. dr hab. Czesław Parzyszek, Ks. prof. dr hab. Czesław Rychlicki, UMK; obrona: 5.11.2013; nadanie stopnia naukowego doktora: 18.11.2013. Według recenzentów treść rozprawy kieruje myśl czytelnika na syntetyczne ujęcie i zastosowanie w praktyce dwóch wymiarów teologii: ściśle teologicznego oraz antro-po-teologicznego. Z uwagi na kulturowo-

formacyjną aktualność podjętych badań i ich walor praktyczny, całość rozprawy doktorskiej ks. Manelskiego została oceniona bardzo pozytywnie. Wykonana monografia ma charakter w pełni źródłowy, zarówno gdy chodzi o wykorzystane publikacje ks. prof. Lucjana Napoleona Baltera, o dokumenty Kościoła w omawianej problematyce, jak również bardzo obszerne publikacje innych teologów obszaru wielojęzycznego w opracowanym segmencie wiedzy.

4. **Ks. dr Krzysztof Józef Węsierski, *Dogmat Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w wybranej polskiej literaturze teologicznej do 2010 r.***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 3.06.2013; promotor: Ks. prof. dr hab. Jerzy Lewandowski; recenzenci: Ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk, Ks. prof. US dr hab. Edward Sienkiewicz; obrona: 22.11.2013; nadanie stopnia naukowego doktora: 16.12.2013. Rozprawa ks. dra Krzysztofa Węsierskiego jest oryginalnym spojrzeniem na głęboką myśl Kościoła katolickiego, która inspiruje do poszukiwań i refleksji o świętości człowieka we wszystkich jego wymiarach, a zwłaszcza w wymiarze osobowej więzi z Bogiem i otwarcia na Jego łaskę. Wykazał on, że znaczące dzieła wybitnych teologów polskich są zaproszeniem do dogłębnej i wytrwałej refleksji, a nawet przeżyć duchowych, wiodących ku przeobrażeniu serca człowieka na wzór Niepokalanej Maryi. Z przeprowadzonych wywodów wynika jednoznacznie, że dogmat Niepokalanego Poczęcia NMP ma charakter funkcjonalny. Maryja jest cała święta od początku ze względu na swojego Syna, a także ze względu na całą ludzkość, która zgodnie z pragnieniem samego Boga ma być zbawiona. Ks. dr Węsierski dowodzi, że przemieniony wewnętrznie człowiek dostrzega Boga wszędzie, spotyka Go na każdym kroku, zaś za ślady Jego przebóstwiającej obecności zanosí wraz z Maryją nieustanny hymn dziękczynienia.

5. **P. dr Elżbieta Bugajna, *Tajemnica Boga Ojca w kaszubskiej poezji religijnej***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 21.05.2007 promotor: ks. prof. dr hab. Lucjan Napoleon Balter (+2010): po śmierci śp. ks. prof. Baltera promotorem został: Ks. prof. dr hab. Czesław Parzyszek; recenzenci: Ks. prof. dr hab. Jerzy Lewandowski, Ks. prof. US dr hab. Edward Sienkiewicz; obrona: 8.10.2013; nadanie stopnia naukowego doktora: 21.10.2013. Autorka rozprawy jako poetka, nauczycielka, regionalistka od wielu lat aktywnie działa na rzecz małej Ojczyzny i języka kaszubskiego. Przez wiele lat pełniła funkcję prezesa i wiceprezesa w oddziale Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Somoninie. Z okazji 25-lecia oddziału opracowała jego monografię historyczną (2004). Zasiada w Radzie Naczelnej Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego oraz Radzie Języka Kaszubskiego. Jej rozprawa doktorska wpisuje się w tę aktywność. Ukazując Boga Ojca w kaszubskiej poezji religijnej wykazała się kompetencją i pogłębioną znajomością wspomnianej poezji. Treść rozprawy jest zbieżna z chrześcijańskim wyznaniem wiary, skłaniającego do radosnego oraz pełnego uwielbienia zawołania, które oznajmia, że Nieskończony Bóg – Ojciec Syna Przedwiecznego jest także naszym miłosiernym Ojcem, Ojcem wszelkich istot.

6. **Ks. dr Waldemar Pawlik SAC, *Duchowość Maryjna św. Wincentego Palottiego na podstawie „trylogii majowej”***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 24.09.2012; promotor: Ks. prof. dr hab. Czesław Parzyszek, recenzenci: ks. prof. dra hab. Stanisław Urbański, ks. prof. dr hab. Kazimierz Lubowicki PWTWr; obrona: 11.03.2014; nadanie stopnia naukowego doktora: 24.03.2014. Obrona pracy doktorskiej ks. Waldemara Pawlika SAC. Autor ukazuje najpierw duchowość Maryjna na przełomie XVIII i XIX wieku, aby na tym tle zaprezentować obecność Maryi w życiu i duchowości św. Wincentego Pallottiego. Trylogia Maryjna św. Wincentego, opracowana na podstawie Jego rozważań na miesiąc maj dla osób zakonnych, świeckich i duchownych, wybrzmiewa w

pełni w rozdziale trzecim dysertacji. Rozprawę wieńczy prezentacja tytułów Maryjnych i ukazanie ich znaczenia w duchowości św. Wincentego Pallottiego. Z opinii recenzentów i przebiegu obrony wyraźnie wynika, że dr Waldemar Pawlik dołącza ona do znawców duchowości Założyciela Zjednoczenia Apostolstwa Katolickiego, zwłaszcza w aspekcie jego Maryjności. Przeprowadzone wywody osadzone są na wnikliwym studium mariologii św. Wincentego Pallottiego wraz z udanym odniesieniem do źródeł biblijnych i Maryjnej pobożności Ojców i Doktorów Kościoła, a także świętych uwzględnionych w „Trylogii majowej”.

7. **Ks. dr pplk. Jerzy Suchecki SAC, *Rola ruchów i wspólnot religijnych w dziele nowej ewangelizacji***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 24.06.2013; promotor: ks. prof. dr hab. Czesław Parzyszek, recenzenci: ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 24.06.2013; obrona: 28.03.2014; nadanie stopnia naukowego doktora: 28.04.2014. Po czterech rozdziałach rozprawy ks. Suchecki wyraża przekonanie, że w ramach nowej ewangelizacji konieczne jest budowanie i kształtowanie Kościoła jako wspólnoty wiary, wyznawanej przez przyjęcie słowa Bożego, sprawowanej w sakramentach i przeżywanej w miłości. Autor wysoko ocenionej rozprawy świadomie poczynił uwagi, że – mimo tak wielkiej troski ostatnich papieży – określenie „nowa ewangelizacja” bywa wciąż słabo rozumiane i różnie opisywane – nie tylko w publikacjach teologicznych, lecz także w dokumentach Magisterium Kościoła. Słusznie sugeruje, że ruchy i wspólnoty religijne są „opatrnościową odpowiedzią”, wzbudzoną przez samego Ducha Świętego na dzisiejszą potrzebę nowej ewangelizacji. Wymienia też cały szereg zagadnień, których opracowanie pozwoliłoby bardziej zrozumieć niezbędną rolę ruchów i wspólnot religijnych w dziele nowej ewangelizacji.

8. **Ks. dr Patryk Dominik Politycki, *Kapłaństwo w nauczaniu ojca Marie-Dominique Philippe'a OP (1912 – 2006)***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 17.12.2012; promotor: Ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk, obrona: 4.06.2014; nadanie stopnia naukowego doktora: 23.06.2014. Po lekturze rozprawy ks. Polityckiego nie ulega wątpliwości, że jasna świadomość tożsamości kapłańskiej jest gwarancją budowy teologii kapłańskiej, która domaga się uświęcania kapłana przez wierne spełnianie obowiązków, w miłości pasterskiej i w całkowitym oddaniu się misji otrzymanej od Chrystusa. Tak widziana duchowość zakłada najbardziej intymną wspólnotę życia i działania w jedności z Chrystusem, naśladowania Go w Jego całkowitym posłuszeństwie woli Ojca, w Jego niepodzielnym oddaniu się na służbę drugiemu człowiekowi. W opinii recenzentów i Komisji Wydziałowej obecnej na publicznej obronie doktoratu właśnie w takim kontekście historycznym i metodologicznym osadzony zostaje problem dysertacji doktorskiej ks. dra Patryka Dominika Polityckiego, ukazującej kapłaństwo w świetle nauczania ojca *Marie-Dominique Philippe'a*. Z wywodów rozprawy niezbicie wynika, że jej Autor żywi nadzieję, iż osiągnięte przez niego rezultaty badawcze mogą być niezwykle pomocne w wytyczeniu nowych kierunków we współczesnej myśli teologicznej o kapłaństwie.
9. **Ks. dr Ireneusz Kamionka, *Eklezjologiczny i chrystologiczny wymiar mariologii w pismach Heinricha Marii Kőstera SAC***; data wszczęcia przewodu i wyznaczenia promotora: 12.03.2012; promotor: Ks. prof. dr hab. Marian Kowalczyk, recenzenci: o. prof. UKSW dr hab. Grzegorz Bartosik, ks. prof. dr hab. Czesław Rychlicki, obrona: 13.10.2014; nadanie stopnia naukowego doktora: 20.10.2014. W opinii recenzentów Autor analizowanej rozprawy doktorskiej podejmuje problematykę mariologiczną we współczesnym kontekście kulturowym i teologicznym. Ukazuje powszechną wartość chrześcijańskiej wiary w Boga, obecnej i wyznawanej w różnych odłamach chrześcijaństwa, nie zapominając

o pewnych różnicach dzielących Kościoły, czy Wspólnoty chrześcijańskie w konkretnych problemach teologicznych. Jednym z tych problemów jest miejsce i rola Maryi, Matki Chrystusa, w Kościele i w dziele naszego zbawienia. W tej materii teologicznej uwaga Doktoranta została skupiona na dwóch aspektach mariologii: eklezjotypicznym i chrystotypicznym, które w kontekście problematyki mariologicznej u innych teologów stanowią oryginalność w mariologii niemieckiego pallotyna, ks. Heinricha M. Köstera SAC. Recenzenci zauważyli, że dzieła ks. Heinricha M. Köstera ks. dr Kamionka w większości przetłumaczył osobiście. Doceniono ponadto, że teologia Köstera jest przedstawiana w rozprawie w łączności z uznaną i szanowaną w mariologii myślą M. J. Scheebena, za którym również Köster jednoznacznie akcentuje dwa ważne tytuły maryjne *Corredemptrix* i *Mediatrix*, rozumiejąc je zawsze w ścisłej zależności od Chrystusa.

Pragniemy ponadto poinformować, że **nowy rok akademicki 2014/2015 rozpoczęły 43 osoby**, w tym na Sekcji Teologii Apostolstwa 35 osób, w tym 4 na studiach podyplomowych, zaś na Sekcji Teologii Życia Konsekrowanego 8 osób, w tym tylko jedna na studiach podyplomowych. Stan liczebny studentów nie uległ więc pomniejszeniu, ale niepokoi fakt, że każdego roku zmniejsza się liczba kandydatów na teologię życia konsekrowanego. Mamy jednak nadzieję, że rozpoczęty w Pierwszą Niedzielę Adwentu, 30 listopada 2014 r., Rok Życia Konsekrowanego, podczas którego będzie miało miejsce wiele spotkań i innych wydarzeń poświęconych życiu konsekrowanemu (w Centrum Teologii Apostolstwa z tematyką tą będzie związane majowe sympozjum na temat: *Czystość serca i apostołstwo*) zaowocuje zwiększoną liczbą kandydatów w przyszłym roku akademickim. Radujemy się, że aż 34 studentów oraz absolwentów Instytutu i Centrum Teologii Apostolstwa

wszczęło przewody doktorskie, tzn. mają zatwierdzone tematy i wyznaczonych przez Radę Wydziału promotorów, zaś kilka z tych osób ma zamiar zwieńczyć swoje rozprawy doktorskie w najbliższych dwóch latach, zaś jedna z nich p. mgr lic. Karolina Justyna Gołaszewska już złożyła rozprawę doktorską i ma wyznaczone terminy ostatnich etapów przewodu doktorskiego. Wszystkim znajdującym się już na „ostatniej prostej” życzymy twórczych refleksji i powodzenia w wieńczeniu swych dzieł, a tym, którzy jeszcze nie wszczęli przewodu, życzymy z całego serca, aby – dopełniając koniecznych formalności – w najbliższym Roku Pańskim 2015 tego dokonali.

Ks. Marian Kowalczyk SAC
/dyrektor CTA/